

Eğitim Bütçesi ve Yansımaları

Ali Taştan

Küresel ölçekte bütçe planlamalarının birincil hedefi, kamu harcamalarına ve yatırımlarına ayrılan kaynakları doğru dağıtarak gelişimi desteklemek, hizmet kalitesini arttırmak ve hedeflenen birçok anlamdaki refahı sağlamaktır denilebilir. Geniş kapsamıyla eğitimin bütçesi de, toplumsal ekonomik planlamalardan ayrılmadan değerlendirilmektedir.

Ülkelerin en önemli sermayesi olarak bahsedebileceğimiz toplum ve onun daimi gelişimi, kamu planlamalarında ilk eğitimle mümkün gelmektedir. Ülkelerin “insan” sermayesi ideal kurguda kitlesel ve sürekli biçimde eğitim tornasından geçirildiği vakit, hedeflenen toplumsal ekonomik kalkınmalarda hem ekonomik hem de sosyo-kültürel anlamda etki etmesi beklenen en önemli çarpanı oluşturur. Eğitimin küresel ölçekte, devlet planlamalarındaki bu anlamı ve çarpan etkisi, eğitim planlamalarını ve bütçelerini, bütçe süreçlerinin en önemli unsuru haline getirmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerde eğitime ayrılan payın, eğitimin genel bütçe planlamasındaki yeri ve amacının gerçeği yansıtmayan adımlarla örülmesi nedeniyle, GSMH’ye oranının çok düşük olduğu bilinmekte, özellikle OECD ülkelerinin ortalamaları değerlendirildiğinde her kademede eğitime ayrılan paylarda ve yapılan yatırımlarda Türkiye’nin de dahil olduğu bazı ülkelerin OECD ortalamalarının çok altında kaldığı görülmektedir.

Toplumsal ve ekonomik gelişmişlik seviyesinin en önemli çarpanı olan eğitime, yani ülkelerin birincil gelişim çarpanına ayırdıkları kaynakların yine gelişmiş ülkelerde fazla olması tesadüf değildir. Nitelikli işgücünün var olduğu ve nitelikli bireylerin oluşturduğu toplumlarda, gelir eşitsizliğinin dengelenmesi de eğitim çarpanına bağlı temel sorunsallar arasında yer almaktadır.

Farklı ülkelerde, eğitimde ve eğitim planlanmasındaki yaklaşımlar arasındaki farktan doğan, eğitim bütçelendirmeleri arasındaki uçurum, günümüzde Türkiye özelinde değerlendirildiğinde özellikle geçtiğimiz 18 yılda büyük örnekler ortaya koymaktadır. Bu 18 yılda, 7 Milli Eğitim Bakanı değişmiş, eğitim sistemi AKP iktidarı tarafından planlı bir şekilde; laik, bilimsel ve demokratik hedefinden uzaklaştırılmış ve eğitim yatırımlarına ayrılan pay eğitim bütçelendirmesinde giderek erimiştir. Bu noktada, geçtiğimiz 18 yılın eğitim değerlendirmesi için, “dünya genelinde yaşanan salgın, Türkiye’de eğitimde var olan sorunları derinleştirmiştir.” diyebiliriz.

Eğitim; 83 milyonun sorunudur, gelecek planıdır, ülkenin umududur. AKP’ye ve tek adamların inisiyatifine bırakılmayacak kadar hayati bir meseledir. 2002’den bu yana ülkemizde eğitime ayrılan bütçenin büyüklüğü irdelenmesi gereken en önemli husustur. Ülkemizde eğitim alanındaki eşitsizlik bütçe dağılımından kaynaklanmaktadır. Eğitim hizmetleri için kaynakların etkin ve rasyonel bir biçimde kullanılabilmesi gerekir. Toplumun neredeyse tamamını ilgilendiren eğitim hizmetinin ne ölçüde finanse ediliyor oluşu ve bu sağlanan finansmanda eğitim kademelerine yapılan harcamaların yerindeliği fırsat eşitliği açısından önem arz etmektedir. Bu yazıda Türkiye’de MEB, YÖK ve üniversite bütçelerinin büyüklükleri ve yansımaları incelenmiştir.

Eğitim Bütçesi: Eğitime ne kadar kaynak ayrılacağı ve ayrılan kaynakların hangi eğitim program ve hizmetlerine dağıtılacağı belirlendiği süreçlerdir.¹ Ayrıca belli bir dönemdeki gelir-gider kesirimleri ile bu kestirimlerin uygulanma ilkelerini belirten parasal plandır.

¹ Kurul, 2013

Merkezi yönetim bütçe kanununda, eğitim bütçesi kavramından söz edilmemektedir. Eğitim bütçesi kapsamındaki idarelerin bütçeleri merkezi yönetim kapsamındaki kurum bütçeleri gibi düzenlenmektedir. Eğitim bütçesinin oluşumuna farklı kurumların bütçeleri girmektedir. Bu kurumlar Milli Eğitim Bakanlığı, YURTKUR, YÖK, ÖSYM ve yükseköğretim kurumlarının bütçeleridir. Ülkemizde açıklanan eğitim bütçesi rakamları bu kurumların bütçelerinin rakamlarının toplamını göstermektedir.

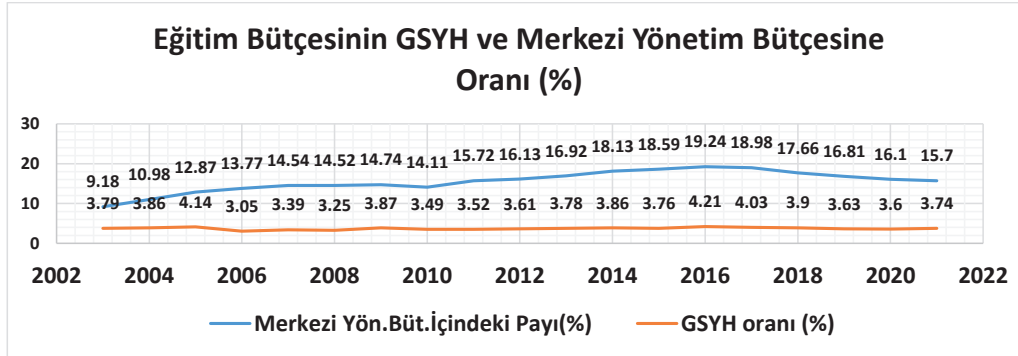
2021 yılı merkezi yönetim bütçesinin 1 trilyon 346 milyar 100 milyon olması öngörülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bütçeleri toplamı 2021 yılı için 211,9 milyar TL olarak öngörülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 146 milyar 920 milyon öngörülmüştür.²

Tablo 1: 2021 Yılı Eğitim Bütçesi

EĞİTİM BÜTÇESİ	
Milli Eğitim	146.920.234.000 TL
YÖK ve Üniversiteler	45.395.788.000 TL
ÖSYM	643.549.000 TL
Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü	19.033.585.000
TOPLAM	211.993.156.000

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Grafik 1. Eğitim Bütçesinin GSYH ve Merkezi Yönetim Bütçesine Oranı

*2009 Bazlı Yeni Milli Gelir Serisine Göre Hesaplanmıştır.

Tabloya göre eğitim bütçesi 2016'dan buyana GSYH içerisinde ve Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde azalma eğilimine girmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçesinden 2021 yılında eğitime 211,4 milyar lira ödenek ayrılmıştır. Ayrılan bu ödenek 1 trilyon 346 milyar 100 milyon lira olan Merkezi Yönetim Bütçe ödeneklerinin yüzde 15,7'si kadar bir büyüklük oluşturmaktadır.

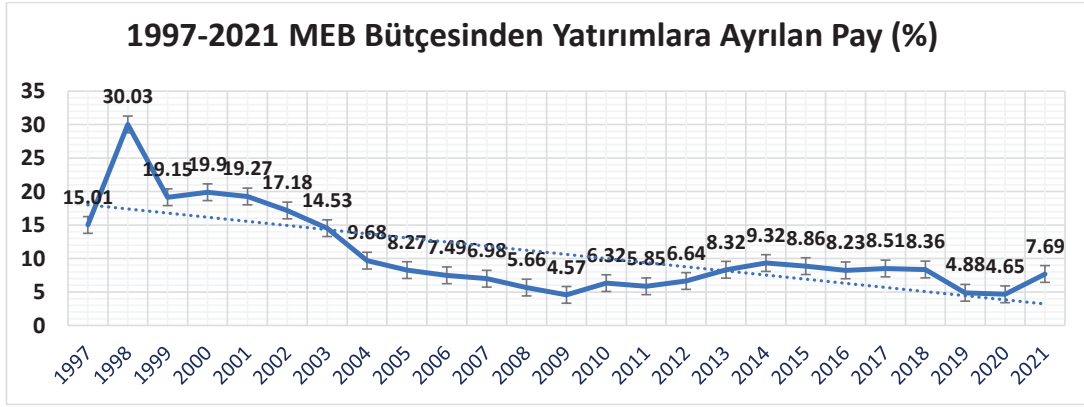
Milli Eğitim Bakanlığı 2021 Yılı Bütçesi

Toplam 1 trilyon 346 milyar TL olması öngörülen 2021 yılı merkezi yönetim bütçesinden, Milli Eğitim Bakanlığına 146 milyar 920 milyon 234 bin TL ayrılmıştır.³

² Hazine ve Maliye Bakanlığı

³ <https://www.sbb.gov.tr/2021-2023-donemi-orta-vadeli-mali-plan/>

Grafik 2. MEB Yatırım Bütçesi

Grafik 3. MEB Bütçesinin Dağılımı

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay % 17,18 iken, 2020 yılı itibarıyla bu oran % 4,65'e gerilemiş, 2021 yılında ise 7,69 olması öngörülmüştür.⁴ Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden yatırımlara ayrılan pay AKP iktidarı döneminde sürekli azalma eğilimi göstermiştir. 2019 yılına göre kısmi bir artış söz konusu olsa da içinde bulunduğumuz covid-19 salgınının yaşandığı bu dönemde yatırım bütçesindeki artışın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Grafik 3. MEB Bütçesinin Dağılımı

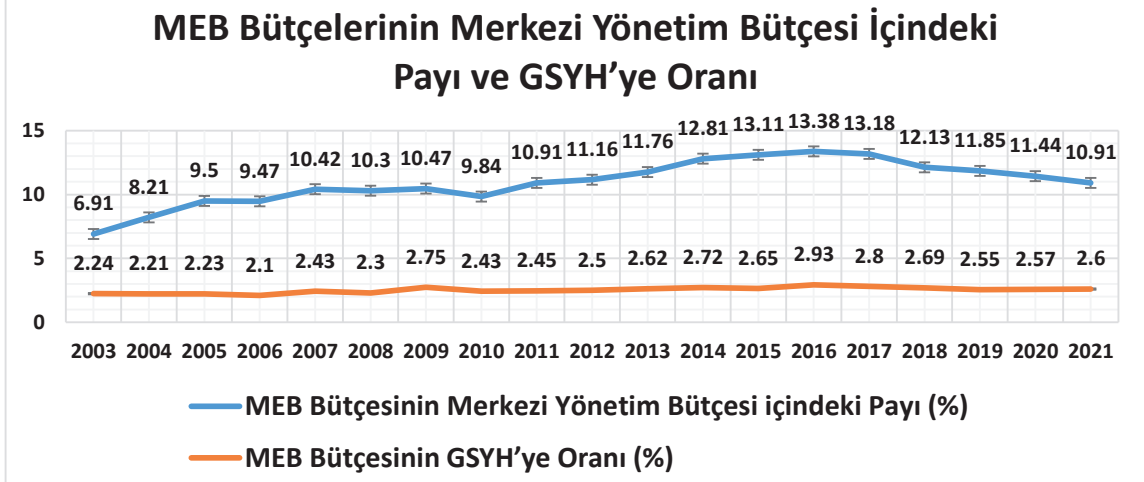
2021 yılı için MEB bütçesinin 146 milyar 920 milyon TL olması öngörülmüştür. MEB bütçesinin yüzde 70'i personel giderleri, yüzde 11'i sosyal güvenlik devlet primi giderleri olmak üzere, toplamda yüzde 81'ü doğrudan doğruya personel harcamaları için kullanılmaktadır. Geçtiğimiz yıl %84 pay ayrılan personel giderlerine 2021 yılında %81 pay ayrılması öngörülmüştür. Eğitim bütçesi yıllar içinde rakamsal olarak artıyor gibi görünse de personel giderlerinin bütçenin %81'ini kapsaması, eşit eğitim imkânına erişmeyi engelleyecek önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Millî Eğitim Bakanının bütçede en büyük yük personel maaşları, söylemi 2021 bütçesi içerisinde de yer bulmuştur. (2005 yılında MEB bütçesinin yüzde 73'ü personel giderleri için ayrılmıştır.)

MEB merkezi bütçeden en fazla pay alan bakanlıklardan biri olmakla birlikte, MEB bütçesinin yaklaşık %81'i personel giderleri ile SGK primi giderleri oluşturmaktadır. İkili eğitimin sonlandırılması, okullaşma oranlarının artırılması ve eğitimin niteliğinin geliştirilmesi gibi politika ve hedeflerin gerçekleştirilmesi için daha fazla kaynak ayrılması, en azından orta vadede yatırım ma-

⁴Merkezi Yönetim Bütçesi, 2021

liyetlerinin karşılanması açısından bir zorunluluk olarak görülmektedir. Ancak MEB bütçesinden 2021 yılında yatırıma ayrılan pay kısmen artsa da hedefleri gerçekleştirmek için yeterli değildir.

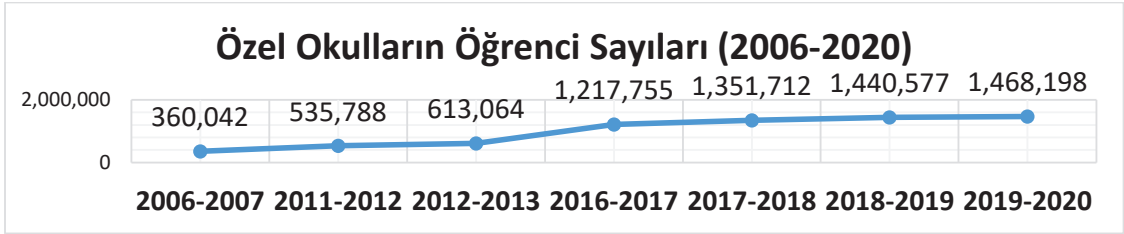
Grafik 4. MEB Bütçelerinin Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı ve GSYH'ye Oranı

MEB bütçesi son beş yılda merkezi yönetim bütçesi içerisinde azalma eğilimine girmiştir. MEB bütçesinin GSYH'ye oranı 2014 yılında %3,19 iken 2021 yılında %2,6'ya gerilemiştir. Bakanlık bütçesinin merkezi bütçe içindeki payı 2015 yılında %13,11, 2016'da %13,38, 2017'de %13,18, 2018'de %12,13 ve 2019'da %11,84'e ve 2021 yılında ise azalarak 10,91'e gerilemiştir.⁵ MEB bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içindeki payının sürekli azalması ailelerin eğitim harcamalarının artmasına neden olmuştur.

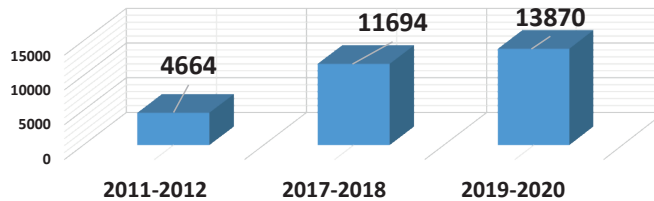
Özel Öğretim Kurumları

Grafik 5. Özel öğretim Kurumlarının öğrenci sayıları.

4+4+4 eğitim modeli 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu yıldan sonra özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısında önemli bir artış gerçekleşmiştir. 2012 yılından bu yana özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısı yüzde 174 artmıştır.⁶ 4+4+4'ün yansıması olarak veliler çocuklarını devlet okullarından alarak kendi çözümlerini bulmaya çalışmıştır.

Özel Öğretim Kurumu Sayısı (2011-2020)

⁵ Merkezi Yönetim Bütçesi, 2021

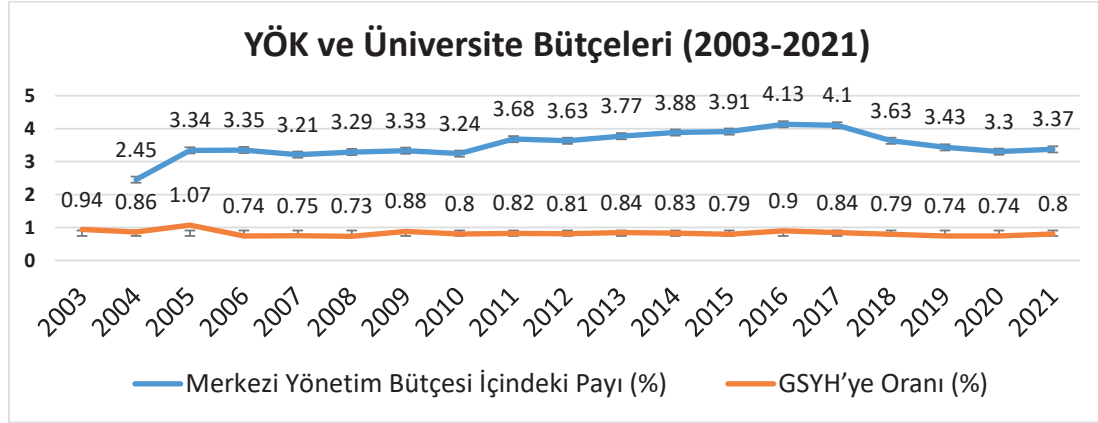
⁶ MEB İstatistik, 2019-2020

4+4+4 eğitim modelinin uygulanmaya başlaması ile öğrenci sayısı gibi özel öğretim kurumlarının sayısında da ciddi bir artış gerçekleşmiştir. 2012 yılına göre özel öğretim kurumlarının sayısı yüzde 197 oranında artmıştır. Özel okulların eğitim öğretim alanında kapladığı alan yüzde 20,2'e, öğrenci sayısında ise yüzde 8,8'e yükselmiştir.

Yükseköğretim (YÖK Ve Üniversiteler) Kurumları Bütçesi

2021 yılı bütçesinde Yükseköğretim Kurumu ve üniversitelerin bütçelerinin toplamının 45.395.788.000 TL olması öngörülmüştür.

Grafik 7. YÖK ve Üniversite Bütçelerinin Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı ve GSYH'ye Oranı (2002-2021)

*2009 Bazlı Yeni Milli Gelir Serisine Göre Hesaplanmıştır.

Ülkemizde 129 devlet, 74 vakıf toplamda 203 üniversite, 4 vakıf Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır. 2003 yılından bu yana devlet üniversitelerinin sayısı %143,3, oranında artmıştır. 2016 yılında Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde yüzde 4,13 olan Yükseköğretim bütçesinin payı %3,37'ye gerilemiştir.⁷

Tablo 2. Yükseköğretim Yurtları Ve Burs-Kredi Alan Öğrenci Sayıları.

Türü	Yurt Sayısı ve Kapasitesi				Barınan Öğrenci Sayısı
	2006-2007		2019-2020		
	Yurt	Kapasite	Yurt	Kapasite	
Resmi	216	198.945	793	703.175	-----
Özel	981	63.827	2240	417.939	174.924

Yükseköğretim düzeyinde resmi yurtların 703 bin özel yurtların ise 417 bin kapasitesi olduğu görülmektedir. Yükseköğretim düzeyinde 419 bin öğrenci burs, 1 milyon 164 bin öğrenci ise öğrenim kredisi almaktadır. Bur ve öğrenim kredisi aylık 550 TL olarak ödenmektedir. Devlet ve vakıf üniversitelerinde 2019 yılında, örgün eğitim kapsamında 3 milyon 777 bin 114 öğrenci eğitim öğretim görmüştür. Bu verilere göre, resmi yurtların kapasitesinin öğrencilerin sadece %18,6'sına karşılık geldiği görülmektedir. Başka bir deyiş ile devlete ait yurtlar tam kapasite dolu olsa bile sadece 5 öğrenciden birine barınma imkanı sağlanabilmektedir.

⁷ Merkezi Yönetim Bütçesi, 2021

Türkiye’de Eğitim Harcamaları

Türkiye’de eğitim harcamaları 2019 yılında 2018 yılına göre %18,2 artarak 259 milyar 220 milyon TL olmuştur. 2019 yılında bir önceki yıla göre eğitim harcamalarının en çok yükseldiği eğitim düzeyleri; %31,9 ile ilkökul, %26,4 ile ortaokul olmuştur.

Eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı 2018 yılında %5,8 iken, 2019 yılında %6 olmuştur. Devlet eğitim harcamasının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı ise 2018 yılında %4,3 iken, 2019 yılında %4,4 olarak gerçekleşmiştir.

TÜİK’in en son açıkladığı Hanehalkı Tüketim Harcaması araştırmasına göre, 2018 yılında Türkiye’deki en yoksul yüzde 20’lik kesimin harcamaları içerisinde yüzde 30,9 olan gıda harcamalarının payı 2019 yılında yüzde 33,4’e yükselmiştir. En zengin yüzde 20’lik kesim ise gıdaya yüzde 14,3 oranında pay ayırmıştır. Gıdanın harcamalar içerisindeki payı Türkiye genelinde ise yüzde 20,8 olarak ölçülmüştür. Dolayısıyla gıda fiyatlarında yaşanan artış ve azalışlar, harcamalarının büyük bölümünü gıdaya ayırmak zorunda bulunan yoksulların enflasyonu zenginlere göre çok daha etkili olmuştur. Gıda ve barınma gibi temel ihtiyaçlara daha çok para ayırmak zorunda olan yoksulların eğitime ayırdıkları pay ise azalmıştır. 2018 yılında harcamalarının yüzde 0,3’ünü (yani binde 3’ünü) eğitim için ayıran yoksullar bu oranı 2019 yılında yüzde 0,2’ye (binde 2’ye) düşürmüşlerdir. En zengin yüzde 20’lik kesim ise eğitim için ayırdığı paranın payını yüzde 3,6’dan yüzde 4,2’ye yükseltmiştir.

2019 yılında hane halkının eğitim harcamalarının yüzde 3,2’sini en yoksul yüzde 20’lik kesim yapmıştır. En zengin yüzde 20’lik kesimin eğitim harcamaları içerisindeki payı ise yüzde 64,5 olarak gerçekleşmiştir. En zengin ailelerle en yoksul ailelerin eğitim harcamaları arasında 20,5 kat fark oluşmuştur.

Bunun yanı sıra eğitim harcamalarında da yaşanan artış yoksul aileleri önemli ölçüde etkilemiştir. Bir önceki yıla göre hane halkı eğitim harcamaları artarken devletin harcamaları azalmıştır. 2019 yılında hane Halkı eğitim harcamalarının toplam eğitim harcamaları içerisindeki payı %20’den %21’e, çıkmıştır. Devletin yaptığı eğitim harcamalarının payı da %67’den yüzde 68’e

yükselmiştir.

Özellikle 4+4+4 sonrası özel öğretim kurumlarındaki artış, bu kurumlara verilen devlet desteği, veli ve öğrencilerin özel okullara yönelmesine neden olmuştur.

Bir yandan okula başlama maliyetleri artarken, diğer yandan Devlet okullarında niteliğin düşmesi özel okullara olan rağbeti arttırmaya devam etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığının eğitim politikaları kamusal eğitimden uzaklaşılmasına neden olmuştur.

Ülkemizdeki adaletsiz gelir dağılımı eğitim harcamalarına belirgin bir şekilde yansımış durumda. 2017 yılında aileler eğitime toplam 33 milyar 593 milyon lira harcama yaparken 2018 yılında bu rakam 43 milyar 30 milyon liraya, 2019 yılında ise 53 milyar 833 milyon liraya yükselmiştir.

2019 yılında en yoksul yüzde 20’lik dilimde bulunan ailelerin eğitime 1 milyar 240 milyon lira (%3), en zengin yüzde yirmilik dilimde bulunan ailelerin 25 milyar 386 milyon lira (%65), diğer yüzde altmışlık dilimde bulunan ailelerin ise 9 milyar 932 milyon lira (%32) kaynak ayırdığı görülmüştür.

En yoksul yüzde yirmide bulunan ailelerin eğitime ayda 19,5 lira, ikinci yüzde yirmide bulunan ailelerin 33,3 lira üçüncü yüzde yirminin 57,5 lira, dördüncü yüzde yirminin 109,3 lira, en zengin yüzde yirminin ise 397,7 lira bütçe ayırdığı görülmektedir.⁸

TÜİK’in araştırmalarına göre yoksullar gıda harcamalarının büyük bölümünü ekme, tahıl ve sebze ayırırken, zenginlerin gıda harcamalarının büyük bölümünü et balık ve deniz ürünlerine ayırdıkları görülmektedir. Dolayısıyla zenginlerin çocukları et, balık, deniz ürünleri ile beslenirken, yoksulların çocukları ekme, tahıl ve sebze ile beslenir olmuştur.

Gelir dağılımındaki adaletsizlik ailelerin yaptığı harcama kalemlerinin hepsine yansımış durumdadır. Yoksulun çocuğu dengeli beslenme ve iyi eğitim imkanlarına ulaşmada sorunlar yaşamaktadır. Zenginlerin nitelikli eğitim imkanına çok kolay ulaştığı görülmektedir. Öğrenciler, iyi eğitim almış bir azınlık ve iyi eğitim imkanından yararlanamamış çoğunluk olarak ikiye ayrılmış durumdadır.

⁸ TÜİK, 2020

Tüm bu veriler, ülkemizdeki gelir dağılımına paralel olarak zengin ve yoksul arasındaki, eğitime ayrılan bütçe açısından oluşan uçurumu ortaya koymaktadır.

AKP'nin üçüncü ve dördüncü iktidar dönemi Milli Eğitimde radikal, anti-laik, siyasal ve gerici kararların alındığı, kin ve intikam kokan bir cumhuriyetle hesaplaşma dönemi olmuştur.

4+4+4 ile başlayan, milli eğitimin yönetici kadrolarının tasfiyesi ile devam eden ve anaokullarından başlayarak çocuklarımızı dogmalar ve yandaşlık doğrultusunda formatlamaya yönelen niteliksiz ve çağdışı bir eğitim anlayışı, çok sayıda mağdur yaratmıştır.

Milli Eğitimdeki kadrolaşma girişimleri ve Fatih Projesi ile başlatılan usulsüz uygulamalar artarak devam etmektedir. Fatih Projesine ayrılan ve 3,4 milyar lirası kullanılan bütçenin eğitime yansımaları ayrıca değerlendirilmesi gereken önemli bir durumdur.

15 Temmuz Darbe girişimi sürecini, siyasal iktidar fırsat olarak görmüş, baskı ve hukuksuz uygulamaları hız kazanmıştır. AKP iktidarı eğitim sistemini bir cemaatten alıp başka bir cemaate teslim etmiştir. AKP iktidarı döneminde, Milli Eğitim Politikaları çeşitli vakıf ve dernekler tarafından belirlenmeye başlanmıştır. Türkiye Maarif Vakfının kurulmasıyla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı yurt dışındaki iradesini de bu vakfa devretmiştir. AKP iktidarında çocuklara yönelik istismar vakaları artmış, özellikle protokol yapılan vakıf ve derneklerin kaçak yurtlarında yaşanan istismar olaylarında ciddi bir artış yaşanmıştır.

AKP "kindar ve dindar" gençlik yetiştirme politikasını son hızla uygulamaya devam etmektedir. Son 18 yılda çağdaş, bilimsel, laik eğitim normlarından uzaklaşmış, dogmatik bilgilerle yoğrulmuş bir strateji ile eğitim dinselleştirilmiştir.

Bilindiği gibi 2005'de MEB, mevcut öğretim programları PISA ve TIMSS gibi uluslararası sınavlarda başarısızlığımızı gerekçe göstererek, ilköğretim 1-5, daha sonraki yıllarda da kademeli olarak 6-7-8 ve lise programlarını büyük iddialarla değiştirmiştir. Bir takım düzeltmelerin ardından 2009 yılında yeni müfredat programı tam olarak uygulanmaya başlanmıştır. 2017 yılında öğretim programları tekrar değiştirilmiştir. Uluslararası sınavlarda da başarı açısından önemli bir ilerleme kaydedilememiştir. Öğretmen yetiştirme

sistemi çağın koşullarına göre yenilenememiştir.

Eğitime ayrılan bütçenin büyüklüğü, nitelikli eğitime erişim açısından önem arz etmektedir. Kamusal eğitim alanlarının öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun bir şekilde hazırlanması bütçe tutarlarıyla ilintilidir. Kamu okulları sadece öğrencilerin sınıf içerisinde kısmen etkinlik yapmasına olanak sağlamaktadır. Bu durumda da öğretmen ve öğrencilerin yarışma sınavlarına hazırlanmaktan başka çareleri kalmamaktadır. Öğrencilerin sosyal gelişimi, davranış gelişimi göz ardı edilmektedir. Ülkemizde en yoksul yüzde yirmilik dilimde bulunan ailelerle en zengin yüzde yirmilik dilimde bulunan ailelerin eğitime ayırdıkları kaynaklar da incelendiğinde ortaya çıkan fark görülecektir.

Bu şartlarda veliler kendi çözümlerini bulmaya başlamış ve özel öğretime yönelmiştir. Özel öğretimin öğrenci ve okul bazında kapladığı alan genişlemiştir. İstatistikler her 5 okuldan birinin özel öğretim kurumu olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Ülke genelinde eğitime erişim ya da nitelikli eğitime erişim hususunda oluşan farkın azaltılması için uzun erimli bir planlamaya ihtiyaç bulunmaktadır. Eğitim yatırımlarına ayrılan bütçenin en az üç katına çıkarılması halinde, eğitim alanındaki sorunlar çözümlene sürecine girecektir.

Son yıllarda eğitim bütçesi içerisinde sermaye giderlerinin kapladığı alan küçülmüş, sadece personel giderlerine yetecek miktarda kaynak ayrılmaya başlanmıştır. Bu politika eğitimde yapılması gereken yatırımları önemli ölçüde azaltmıştır. Diğer yandan bütçenin verimli kullanılmaması bazı okulların kaderine terk edilmesine neden olmuştur.

Neler yapılmalı?

Bütçe politikaları yeniden ele alınmalıdır.

Merkezi bütçeden eğitime ayrılan kaynak artırılmalıdır.

Eğitim bütçesi içerisinde yatırımlara ayrılan kaynak en az üç katına çıkarılmalıdır.

Bütçenin tüm okul türlerine eşit oranda dağıtımı yapılmalıdır.

Yatırımlarda ihtiyaç analizleri dikkate alınmalıdır.

Eğitim bütçelerinin hazırlayan ve harcayan personellerin seçiminde liyakat ilkesinden taviz verilmemelidir.